

MKB-förfarandet – information för den projektansvarige

Det lönar sig att integrera miljökonsekvensbedömningen i projektplaneringen

Syftet med förfarandet vid **miljökonsekvensbedömning** **MKB-förfarandet** är att minska eller förhindra de skadliga miljökonsekvenser ett projekt kan ge upphov till. Vid MKB-förfarandet bedöms projektets konsekvenser i samband med planeringen och innan beslut fattas, då man bäst kan påverka de kommande lösningarna. Genom att ta fram olika alternativ och jämföra deras miljökonsekvenser strävar man efter ett så bra slutresultat som möjligt. MKB är ett hjälpmedel vid planeringen, och resultatet av MKB-förfarandet ska beaktas i projektets tillståndsförfarande.

MKB ger den projektansvarige en helhetsbild av projektets konsekvenser samt en möjlighet till ansvarsfull växelverkan med invånarna och andra intressegrupper i ett område. Sakkunskapen hos de myndigheter som deltar i MKB-förfarandet samt invånarnas och andra aktörers kunskaper och synpunkter hjälper att skapa helhetsbilden.

Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) fungerar som kontaktmyndighet och styr och övervakar MKB-förfarandet. I fråga om kärnenergiprojekt fungerar arbets- och näringsministeriet som kontaktmyndighet. Den projektansvarige svarar för kostnaderna för bedömningen (utredning av miljökonsekvenser, informationsförmedling, höranden). Om projektet har konsekvenser som överskrider statsgränserna svarar den projektansvarige för de översättningskostnader som föranleds av detta. Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning och den motiverade slutsatsen är avgiftsbelagda.

När behövs MKB?

De projekt på vilka MKB-förfarandet alltid ska tillämpas räknas upp i bilaga 1 till MKB-lagen. Sådana är bland annat stora projekt som hänför sig till **vindkraftverk, svinhus och hönshus, gruvor, motorvägar och anläggningar för avfallshantering**. Dessa har i princip alltid betydande miljökonsekvenser.

MKB-förfarandet tillämpas också på andra projekt som sannolikt medför betydande miljökonsekvenser. NTM-centralen beslutar i enskilda fall om tillämpning av förfarandet. Arbets- och näringsministeriet beslutar om tillämpning i fråga om kärnenergiprojekt. Det lönar sig att kontakta myndigheterna för att utreda behovet av ett MKB-förfarande.

Den projektansvarige ska sända en beskrivning av projektet och dess sannolika betydande miljökonsekvenser till myndigheten för beslutsfattande. Beskrivningen kan också innehålla uppgifter om projektets egenskaper samt planerade åtgärder som

syftar till att undvika eller förebygga att projektet ger upphov till betydande skadliga miljökonsekvenser. Dessa uppgifter kan inverka på beslutet om att inte att tillämpa MKB-förfarandet. En närmare beskrivning av de uppgifter som ska lämnas finns i 2 kap. i MKB-lagen samt i 1 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Övriga myndigheter hörs oftast i ärendet. De faktorer som beaktas vid myndighetens beslut om tillämpning av förfarandet finns uppräknade i bilaga 2 till MKB-lagen. Beslutet fattas inom en månad från det att myndigheten har erhållit tillräckliga uppgifter.

En projektansvarig som inte är nöjd med beslutet kan söka ändring i ärendet direkt. Andra aktörer kan söka ändring först i samband med besvären över det tillståndsbeslut som gäller projektet. Det förutsätter att aktören har rätt att söka ändring i tillståndet.

Så framskrider MKB-förfarandet

Planeringen av MKB-förfarandet och förhandsöverläggningen

Att integrera MKB-förfarandet i projektplaneringen redan från början leder till det bästa resultatet ur den projektansvariges synvinkel. Det lönar sig att ta kontakt med kontaktmyndigheten i ett så tidigt skede som möjligt för att kunna göra förberedelser för MKB-förfarandet.

Den projektansvarige ska försäkra sig om att ha tillräckligt med sakkunskap för att kunna utarbeta ett program för miljökonsekvensbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning. Kontaktmyndigheten bedömer sakkunskapen vid granskningen av ovan nämnda handlingar.

Innan MKB-förfarandet inleds kan kontaktmyndigheten ordna en förhandsöverläggning. Förhandsöverläggningens syfte är att främja hanteringen av de bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som ett projekt kräver och att förbättra utredningarnas kvalitet och tillgänglighet och skapa smidigare förfaranden. I förhandsöverläggningarna deltar den projektansvarige, kontaktmyndigheten och andra myndigheter som är viktiga med tanke på projektet. Den projektansvarige kan be om en förhandsöverläggning.

Programmet för miljökonsekvensbedömning är en plan för hur bedömningen ska genomföras

Den projektansvarige utarbetar ett program för miljökonsekvensbedömning. Programmet ska innehålla uppgifter om projektet och alternativ till det, en beskrivning av miljöns nuvarande tillstånd och ett förslag på de miljökonsekvenser som ska bedömas. Bedömningen inriktas sannolikt på betydande miljökonsekvenser, men i bedömningen ska också inkluderas sådana konsekvenser vars betydelse klarnar först under MKB-förfarandet. Konsekvenser som bedöms vara klart obetydliga kan föreslås bli lämnade utanför bedömningen. Programmet för miljökonsekvensbedömning ska också innehålla en plan för hur bedömningsförfarandet och deltagandet i det ska ordnas. Kraven på innehållet i programmet för miljökonsekvensbedömning finns i 3 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Det lönar sig att i god tid komma överens med kontaktmyndigheten om när programmet anhängiggörs och tidpunkten för hörandet.

Hörande om programmet för miljökonsekvensbedömning

Kontaktmyndigheten ska se till att det informeras om programmet för miljökonsekvensbedömning inom projektets influensområde och att behövliga utlåtanden begärs och det ges möjlighet att framföra åsikter om programmet. Tiden för inlämnande av utlåtanden och åsikter är i allmänhet 30 dagar, men tiden kan förlängas till 60 dagar. Programmet för miljökonsekvensbedömning presenteras i allmänhet vid en offentlig tillställning. Kontaktmyndigheten och den projektansvarige kommer överens om arrangemangen och hur tillställningen ska ordnas.

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

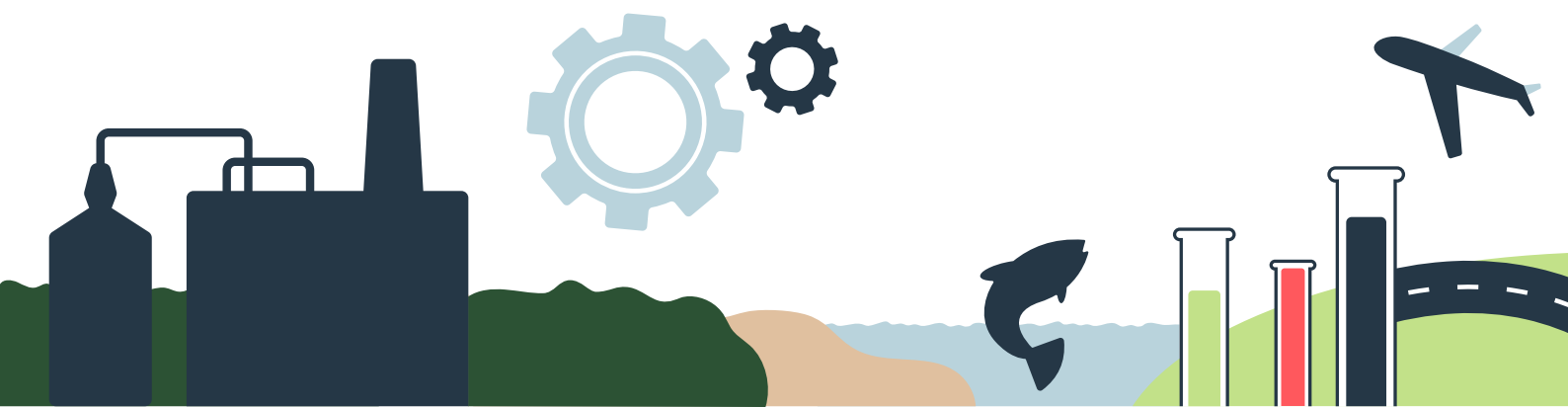
Kontaktmyndigheten ger den projektansvarige ett utlåtande om programmet inom en månad efter hörandet. I utlåtandet tar kontaktmyndigheten ställning till programmets omfattning och exakthet.

Resultaten av bedömningarna sammanställs i en miljökonsekvensbeskrivning

Den projektansvarige utreder miljökonsekvenserna och ordnar det deltagande som hänför sig till förfarandet på basis av programmet för miljökonsekvensbeskrivning och kontaktmyndighetens utlåtande. I detta skede kan man bli tvungen att se över den fortsatta planeringen av projektet och dess tidtabell.

Det lönar sig att låta miljökonsekvensbedömningen påverka planeringslösningarna. Ändringar kan i detta skede göras i projektet och dess alternativ så att miljökonsekvenserna blir så små som möjligt. Det är viktigt att olika aktörer deltar i processen.

Miljökonsekvensbeskrivningen samlar uppgifterna om miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ. Alternativen jämförs sinsemellan. Resultatet av konsekvensbeskrivningen är en bedömning och en beskrivning av sannolikt betydande miljökonsekvenser och en motivering för avgränsningen av de miljökonsekvenser som ska bedömas. Kraven på innehållet i MKB-beskrivningen finns i 4 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Också i detta skede lönar det sig att i god tid komma överens med kontaktmyndigheten om när konsekvensbeskrivningen anhängiggörs och tidpunkten för hörandet.

Hörande om miljökonsekvensbeskrivningen

Kontaktmyndigheten ska se till att det informeras om miljökonsekvensbeskrivningen inom projektets influensområde och att behövliga utlåtanden begärs och det ges möjlighet att framföra åsikter om konsekvensbeskrivningen. Tiden för att lämna utlåtanden och framföra åsikter är 30–60 dagar. Miljökonsekvensbeskrivningen presenteras i allmänhet vid en offentlig tillställning.

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats

Kontaktmyndigheten kontrollerar miljökonsekvensbeskrivningens tillräcklighet och kvalitet och utarbetar därefter en motiverad slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser. Den motiverade slutsatsen ska innehålla ett sammandrag av utlåtandena och åsikterna om miljökonsekvensbeskrivningen. Kontaktmyndigheten lämnar den motiverade slutsatsen till den projektansvarige inom två månader från det att hörandet avslutades.

Om kontaktmyndigheten inte kan sammanställa en motiverad slutsats på grund av att miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig ska kontaktmyndigheten meddela den projektansvarige till vilka delar miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras. Kontaktmyndigheten berättar också om hörandet av materialet.

Miljökonsekvensbedömningen beaktas vid projektets tillståndsförfarande

Den projektansvarige fogar miljökonsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen till de tillståndsansökningar som gäller projektet.

Tillståndsmyndigheten ska i tillståndsbeslutet ange hur miljökonsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen har beaktats i beslutet.

Tillståndsmyndigheten är förpliktad att försäkra sig om att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs. Den projektansvarige kan be kontaktmyndigheten bedöma om den motiverade slutsatsen är aktuell innan tillståndsansökan lämnas in. Uppdatering av den motiverade slutsatsen kan komma i fråga till exempel om projektplanen har ändrats så mycket att projektet inte längre kan anses vara det samma som föreslagits i tillståndsansökan. Den motiverade slutsatsen kan också behöva uppdateras om det har gått en lång tid sedan miljökonsekvensbedömningen. Miljöförhållandena kan ha ändrats, och till följd av det kan också konsekvenserna ha ändrats. De parter som deltagit i MKB-förfarandet och som påverkas av konsekvenserna har också kunnat förändras betydligt.

Vid MKB-förfarandet bedöms projektets direkta och indirekta konsekvenser för

Befolkningen och människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

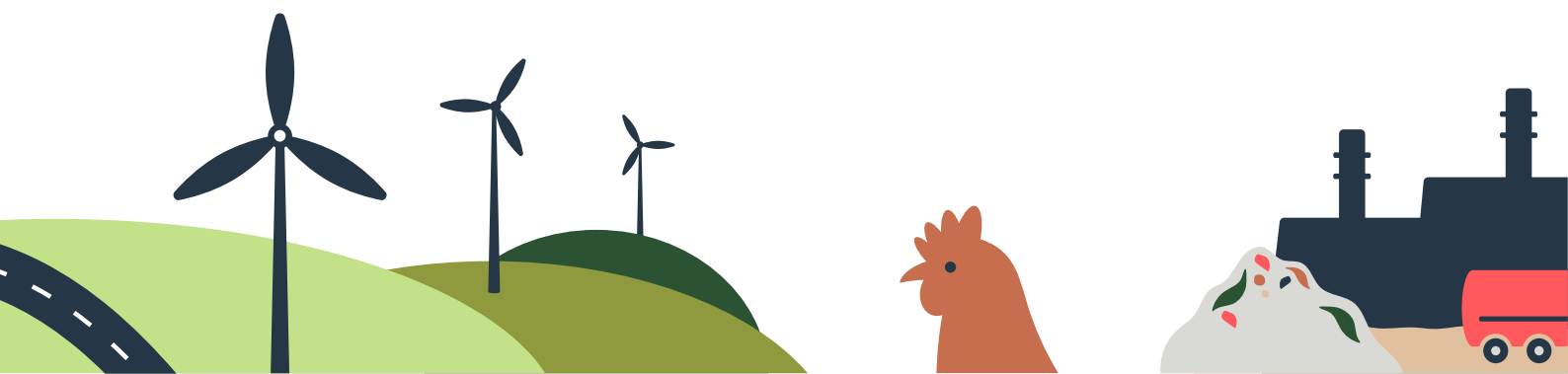
Marken, jorden, vattnet, luften, klimatet, växtligheten, organismer och biologisk mångfald

Samhällsstrukturen, de materiella tillgångarna, landskapet, stadsbilden och kulturarvet

Användningen av naturresurser och växelverkan mellan de faktorer som nämns ovan

Specialfall – att genomföra MKB-förfarandet tillsammans med andra förfaranden

MKB-förfarandet ska i regel genomföras tillsammans med en Natura-bedömning enligt naturvårdslagen.

Om både ett MKB-förfarande och ett separat planläggningsförfarande inleds på grund av projektet är det möjligt att göra en bedömning av miljökonsekvenserna i samband med planläggningen, samordna hörandena om MKB-förfarandet och om projektplanläggningen eller genomföra förfarandena separat. Den projektansvarige bedömer alltid miljökonsekvenserna enligt innehållskraven i MKB-lagen och kommunen ansvarar för bedömningen av planens konsekvenser.

Hörandet om miljökonsekvensbeskrivningen och hörandet om ansökan om miljötillstånd, som ska lämnas in till regionförvaltningsmyndigheten, kan sammanslås om det inte finns något alternativ till projektet. Det gemensamma hörandet är främst avsett för projekt där den nuvarande verksamheten ändras.

I alla specialfall är kontaktskyndigheten den aktör som bestämmer om projektet lämpar sig för gemensam behandling.

Tips för MKB-förfarandet

- Ta i god tid kontakt med MKB-myndigheterna – NTM-centralen eller arbets- och näringsministeriet
 - för att utreda behovet av MKB-förfarande
 - för att planera MKB-förfarandet och tidtabellen för det
- Reservera tillräckligt med tid för MKB-förfarandet
- Beakta kravet i MKB-lagen om tillräcklig sakkunskap hos dem som utarbetar programmet för miljökonsekvensbedömning och miljökonsekvensbeskrivningen
- Utnyttja resultaten av MKB-förfarandet vid projektplaneringen för att minimera projektets miljökonsekvenser
- Ta invånarna och andra aktörer med i planeringen och konsekvensbedömningen

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017)

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017)

Mer information om MKB-förfarandet:
www.ymparisto.fi/sv-FI/...Miljokonseksensbedomning

Kundservice för miljöfrågor

e-post: ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi
 tfn: 0295 020 900, mån–fre kl. 9–16, lna/msa
 chatt på www.ymparisto.fi: mån–fre kl. 12–15

Ympäristöministeriö
 Miljöministeriet
 Ministry of the Environment